

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IX. Cœtus Bononiæ habiti de Cæsaris postulatis; & responsa per
litteras Pontifici reddita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1547. culum pro leui habeatur, præ illa in alteram partem propensione, quæ euerit auctoritatem; cum ab ea propensione in ordine litigatoris redigatur is, qui per auctoritatem, ac vocem illam, *Nos*, speciem in se potestatemque integræ Reipublicæ præfert.

CAPVT IX.

Cæsus Bononiæ habiti de Cæsaris postulatis; & responsa per litteras Pontifici reddita.

POstridie quàm Diploma Bononiam peruenit, Legatus ad generalem confessum Patres conuocauit; ibique recitari iussit mandata Cæsaris Madruccio tradita, sententiam selectorum Cardinalium, à reliquis etiam in Senatu comprobata, quæ solum spectabatur, redeundum necne Concilio esset Tridentum, ac Diploma Pontificium in eandem sententiam ad se perscriptum. Adidit, Suas sibi videri de more partes esse, vt in rei tam arduæ deliberatione proferret in medium quæ opportuna censeret, quod ipsi plenius edocerentur. Hic verò ea proposuit, quæ reipsa illi à Ceruino per litteras insinuata comperio: Hinc non modicam rationem reconciliationis Germanicæ, ac postulatorum Cæsaris, Ferdinandi Regis, reliquorumque Germaniæ Ordinum habendam esse: hinc verò de illius Concilij dignitate ac futurorum exemplo cogitandum. Cunctis, siue presentibus siue absentibus, exploratum esse, quæ necessitatis vi, quæ sinceritate, libertate, potestate Synodus fuisset translata: adhuc tamen multos Episcopos Tridenti permanere, non sine graui Concilij despectu; utpote qui & promulgato coram ipsis Decreto, & litteris, quibus postea communi nomine fuerant accersiti, obtemperare noluerint: quare ne ad posteros perniciosum hoc exemplum transmitteretur, æquius videri, esse contumacibus adeundam agnoscendamque legitimam Synodum, quàm Synodo eò commigrandum, vbi contumacium turmæ persisterent.

Secundò, Protestantes polliceri quidem celebrando Tridenti Concilio se submissuros, sed de celebrato nihil loqui: idcirco oportere rem dilucidè explicari, planeque stabiliri, ne in nouam contentionem reuocanda essent præsertim Decreta doctrinæ, quippe iam à Catholicis vbique recepta, & quæ suapte naturâ semel legitime pronuntiata ac firmata, semper certa sunt ob certum sancti Spiritus assistentis afflatum, adeoque sine Fidei iniuria non amplius in deliberationem adducenda. Tertiò, spondere quidem Protestantes, se Christianæ Synodo consensuros, sed neutiquam explicare quid nomi-

• 8. Decembris.

nomine ab ipsis intelligeretur; & murmur exaudiri, eos assensuros Concilio populari, non autem Concilio pro vetustissimæ Ecclesiæ consuetudine ex Episcopis conflato. Expromerent ergo sua promissa disertis verbis, quæ in varias sententias flecti non possent, ne Synodus non tam ab illis acceptata quàm delusa videretur. Quarto, Tridenti libertati Concilij tutissimè consulendum, siue Patres sigillatim siue vniuersè spectarentur, adeoque nec ibi degere, nec inde proficisci vetandos esse. Quinto loco, in mandatis à Madrucio expositis indicari, Synodum diutiùs protrahendam; quod rationi consentaneum haud videbatur: idcirco dandam operam, ut constaret Patribus, integrum sibi fore Synodum claudere atque absoluerè, quandocumque opportunius visum esset. Hæc Patres perpenderent, haberentque simul præ oculis Deum, Christianorum salutem, Concilij dignitatem, & pia Pontificis vota reconciliandæ Germaniæ, ac Cæsari, quantum fieri posset, gratificandi; proferrentque ingenuè sententias, quas aura S. Spiritus ipsis afflaret.

3 Interfuere huic cœtui duo Gallici Regis Oratores, quadraginta octo partim Archiepiscopi partim Episcopi, præter Antistitem Mirapicensem, qui morbo detentus suam sententiam scripto miserat; ac præterea sex Religiosorum Ordinum summi Præsides: atque in his omnibus pauci numerabantur, qui Pontificia in ditione seu patriam seu Dioccesim haberent. Omnes in sententiam iuere diëtis Montani concordem, sex exceptis. Hi fuere Braccius Martellus Episcopus Fesulanus, Angelus Paschalis Dalmata Motulanus, qui Tridentum remigrandum censuere, modò libertati Concilij cautum foret, nullà ceterarum rerum habitâ ratione; Balthasar Limpus Episcopus Portuensis in Lusitania, & Galeatius Florimontius Sinuessanus Aquini Antistes, qui reditum laudarunt, dummodò Decreta iam habita in controuersiam haud reuocarentur; Richardus Patus, Wigorniensis in Anglia Episcopus, qui dixit, opportunam sibi reuerisionem videri, ceterùm à se rem Legato permitti; & Aluarus Quadrius Antistes Venusinus, Hispanus, qui solus à sua natione illic adfuit, & absolutè regrediendum censuit. Quapropter pronuntiauit Legatus, litteras, per quas Pontifici responderetur, pro maioris partis sententia dictandas, & in proximo conuentu recitandas.

4 Postridie, ^b peracto ad opem S. Spiritus implorandam sacrificio ab ipso Legato, litterarum ^c exemplar, quas vnà cum Massarello formarat, recitatum, & Patrum exquisitæ sententiæ. Ij qui pridie rem probauerant, iterùm assensere: ex iis qui non probauerant, Wigor-

^b 20. Decembris.
^c Ex Actis, 19. & 20. Decembris.

Wigor-

1547. Wigorniensis aliorum auctoritatem secutus, litteras citra omnem exceptionem comprobavit; Portuensis & Aquinus optabant, ut reditus Tridentum offerretur, ubi quæ litteris exigebantur, apertius declararentur; Motulanus tam celerem, tamque disertam responsionem improbauit, sed eam consultius digerendam, aut magis ambiguam reddendam putabat; Fesulanus ac Venusinus remigrandum absolute censuere. Multi postea minutiora quædam in verbis, ut assolet, obseruarunt: sed tandem conuenere, ut libera esset Legato eorum mutatio, rei tamen summâ retentâ.

d 21. Decembris
1547.

Postero itaque die ^d litteræ Romam missæ sunt, latino sermone, ac Legati nomine, cui pariter Pontifex Diploma scripserat. Cùm autem crederetur, has litteras communicandas esse Cæsarianis, renarrata ibi fuerant tum ea quæ Diplomate continebantur, tum quæ Patribus Montanus proposuerat: sententiarum verò summam fuisse: In primis laudari à Synodò Pastoralem Pontificis curam, simulque Cæsaris erga Religionem studium, ac pro ipsius sacrique Imperij prosperitate preces ad Deum fundi: tum utrumque ab ea rogari, ut boni consulerent, quidquid in ea causa responsum esset, sibi in animum inducentes, omnia ad incolumitatem pacemque Christianæ Reipublicæ curandam prolata esse. Quamquam triennij iam spatio Patres in Concilio graua corporis animique, ac rei familiaris incommoda tolerassent, ob quæ durum videbatur, Tridentinos labores iterum subire, cùm potius Concilij exitus sperandus erat; ita iam expensis digestisque rebus, quarum causâ conuocatum fuerat, ut nihil amplius deesse videretur, nisi solemnis in Sessione Decretorum promulgatio: tamen inter Patres adesse neminem, qui ut religioso Pontificis ac Cæsaris studio, & inclytæ nationis Germanicæ commodis seruiret, Tridentum regredi recusaret, & grauiora insuper ibi perpeti, si modò, dum sola Germania curaretur, non ipsa Ecclesia vniuersa per eam fortassis intempestiuam migrationem, & id temporis & in posterum, manifestis perturbationibus exponeretur.

Hic quinque rerum capita ante Synodi professionem statuenda, à Montano perpenfa, & à Patribus probata, neruosis concinnisque formulis apponebantur. In primo capite de Tridentinorum Patrum ad Bononienses accessu, illius conuenientia simul & facilitas ostendebatur, utpote qui ab vnico Cæsaris nutu pendeat; proinde se id enixè ab eo petere: in ceteris quatuor, facilitate prætermittenda, ut quæ non æquè ac in primo capite patebat, solum necessitas ante oculos ponebatur: reliqua verò, quæ vsui erant ad conseruandam

dam Pontificis Sedisq̄ue Pontificiæ auctoritatem, ad auferendam quouis tempore schismatis materiam, ad fouendum Christianissimi Regis, reliquorumq̄ue Principum erga Concilium beneuolentiam ac fauorem, in Pontificis prudentia reponi. Profitebantur denique, vbi ea capita intra iusti temporis spatium haud satis firmata & explicata fuissent, velle Synodum, sibi liberum esse, res iam agitata ac perperas sancire, atque pro diuini Spiritus afflatu progredi. Huiusmodi responsum censuisse Patres Cæsari reddi posse à Pontifice, & ex huiusmodi sententia eas litteras à Legato exaratas fuisse, eisdemq̄ue confirmatas à cunctis Patribus denuò interrogatis, præter quatuor, quorum duos disertè repugnasse (Portuenfis & Venusinus indicabantur) duos reliquos eas sub quibusdam certis conditionibus laudasse, Fesulanum ac Morulanum, significabant. Verùm hæc ipsa oppositio in Concilij dignitatem cessit, cùm Decreti auctoritas per eam examinis libertatisq̄ue declarationem augetur, per obstitentium numerum haud minueretur.

C A P V T X.

Responfa à Pontifice Mendozæ reddita in Cardinalium cœtu; & per litteras, Germaniæ Ecclesiasticis.

Hisce litteris ^a Romam perlatis, & rem urgente Mendozâ ^b quò ad Senarum Præfecturam rediret, vnde ad hoc negotium iussu Cæsaris Romam aduenerat, Pontifex haud expectato Senatu, qui ob Natalitias ferias cogi non poterat, die S. Stephano sacrâ, per opportunitatem consueti Cardinalium accessus ad Pontificium sacellum, eorundem cœtum habuit, ac Synodi responsum ipsis communicauit. Dein ex illorum sententia postridie manè, confluentibus pariter in sacellum Pontificis Cardinalibus ad anniuersariam S. Ioannis memoriam celebrandam, iterùm Pontifex similem cœtum coëgit, ad quem accersito Mendozâ, per eum qui sibi à secretis erat, in hanc sententiam verba fecit: Illi exemplò responsum fuisse Pontificem; sed cùm Orator coram Cardinalibus quæ habebat in mandatis exposuisset, satius existimasse, illorum sententias explorare, quod eo ipso die præstiterat. Enarrauit deinde susceptum consilium Synodi consulendæ; celeritatem in eo adhibitam, vt Oratori satisfaceret Diploma conscriptum; quæ Concilij Præses gesserat, & quæ Patres respondissent de quinque capitibus, antequam quidquam moueretur, declarandis; quæ Pontifici pariter & Purpuratorum collegio rationi consentanea visa

a 24. Decembris, ex epistolis Ceruini ad Montanum, eodem die, *b* Litteræ Ceruini ad Montanum, 21. Decembris 1547.

Pars II.

S

erant,